

॥ अस्मिन्नेतौ द्वा दशने वरं वदौ प्रातस्तदपि न कृतः शीलविलयः ॥ ८७ ॥
 वननापि प्रादेः स्युषः प्रचलति किं तारिवकांतः ॥ तत्रैतुस्वी पुरुषः
 तविकेति कथं सहेतः ॥ ८८ ॥ विद्यानामनरस्य रूपमाधिकं प्रकुल्लभ
 रक्षन् विद्याभोगकरी यथाः सुखकरी विद्या गुरुणा गुरुः ॥ विद्यावेधुन
 नादिदेशगमने विद्यापरदेवतं विद्यारासुप्रजिता नहि धनं विद्यावि
 दिहं नंप्रशुः ॥ ८९ ॥ दाक्षिण्यं स्वजनैर्दयापरं ननेसाव्यसदादु
 नेप्रोः ॥ साधुजनैर्दमागुरुजनैर्नारीजनैर्धृतिता ॥ शौर्यशत्रुनैस्म
 बलजनैर्विद्वज्जनैश्चाज्जैर्वैवंपुरुषाः कालासुकुशलोत्तरे

वलोकास्थितिः॥८०॥ करेश्माद्यत्यागाशिरसिगुरुपादप्रणामनं मु
खेवसत्यावाराणां विज्ञायितुं ज्ञायोवीर्यमनुलं॥ यदि स्वस्थो वृत्तिः श्रुति
प्रधिगतं वश्रवराद्योर्विनाप्येस्वयं रात्रि कृतं मरुतां मंडनं निदं॥८१॥
व्यालं बालं मृगा लं तु निरुसो रोदुसु मुजं नते नेतुं वज्र मराणां शि
राषकुसुममंत्रां तेन सनं सति॥ माधुर्यं मधुविंदुतां स्य धितं स्यात्साम्ब
धेशीरुतेनेतुं वांछति योऽसता पीथो वलान्तरं कोऽसुधा स्यादिति॥
॥८२॥ मिंदुः शक्रपि निपतति मंदमूलिने कोपोलजित्तिषु गजे
॥ प्रकृतिरियं सत्त्ववेतां नखलु वयस्तेन साहेतुः॥८३॥ विद्युरान

सुतोदा

शृंगार शतकमिदं

मिति

वारुचंडिकलिकाचं वशिष्ठाभास्वरोलीलादग्धविलोतकामशालनाश्रयोद
शाग्रेसफुरन् ॥ अंतःस्फुर्यदपारमोहितिमिरुप्राग्भारमुद्धेदयं श्रुतः सदननि
द्यागिनौ विजयते ज्ञानं नदीपोहरः ॥ १ ॥ तावेदेव कृतिनां स्फुरत्यहोत्वेषु नि
र्मलाविवेकदीपकः ॥ यावदेव न कुरंगवक्ष्णं ताद्यते वपुर्ललावनो वलैः ॥
॥ २ ॥ धन्यास्त एव वपुलायतलो वनानां तारुण्यदपघनपीनपयोधरा
श्चासौ दशोपरिलसन्निवध्वीलतानां दृष्ट्वा कृतिं विवेकितमेति मनो नयेषा
म् ॥ ३ ॥ सदायोगाभ्यासव्यसनवशितयोरात्मनो रविदिग्ना मैत्रीस्फु
रति कृतिनस्तस्य किमुतैः ॥ प्रियाराणामात्माप्येवममुजिर्वक्त्रकमलैः ॥

सानिस्वातामोदैःसकुवकलशाश्लेषकरतैः॥१॥मृगसिववसिसंगत्या
गमुदिश्यवार्त्ताश्रुतिमुखरमुखानांकेवलंपाङ्गिनां॥जुघनमरुशास्त्र
ग्राधिकावीकलांपकुवलयनयनानांकोविहातुंसमर्थः॥५॥मत्रेभक्त
अदलनेभुविंसतिश्रराःकरित्प्रचंडमगराजवधौपदक्षाः॥किंतुब्रवीन्त्य
लिनांपुरतःप्रसह्यकदर्पदपदलनेविरुत्तामनुष्याः॥६॥रम्पंसयसुसविभ्र
मायुवतयःश्वेतातपत्रोड्वेलालक्ष्मीरित्यनुभूयतेस्थिरमवस्थातेभुज
कर्मिण्य॥निष्ठातेनिनरासनंगकलहक्रीडाचुटतंतुकमुक्ताजालइव
प्रयातिमृटतित्रश्योदशोदश्यता॥७॥कांतैत्यल्ललोवनेतिविमुक्तेश्री

रागीभरत्युत्सुकः॥पीनोत्रुंगपयोधरेतिस्ममुरवांभोजेतिस्मभूरिति॥दृष्ट्वा माद्य
तिमेदं तन्निरमते प्रस्तौति विद्वानपि प्रत्यक्षांशुविपुत्रिकोऽत्रयमहो मोह
स्य दुःशेषितं॥८॥कविचन्द्रभंगः कविदपि चलजा विहसितैः कविद्वान्ति
त्रस्तैः कविदपि चलीला विहसितैः॥कुमारीरामेतेर्वदनसुभंगे न
चलिते स्फुरद्ग्रीलाप्लानां प्रकर इव कीर्णा इव दृशाः॥९॥वक्त्रे चन्द्राविका
शिपंकजपरीहासक्षमे लोचने वर्णास्वर्णमया करिस्तु रत्निनां त्रिस्तुः क
द्यानां वयः॥वक्षोजाविभक्तुं भाविभ्रमहरो गुर्वीत वस्थलीवा वां दारि
यमाद् वंयुवातिपुस्वाभाविकमंडनं॥१०॥नान्तं कविदेकां मुक्तानित

विनी॥सेवाएतलतास्तुविस्तुविषवत्स
कटाक्षःस्निग्धावाचोत्तजिताश्चैवहासः॥लील
स्त्रीणांमेतद्रूपरांवायुधव॥१२॥स्मितंकिंविदुःकंसरुलतस्त्रोदधि
विभवःपरिस्पंदोवाचामजिनवविल्लासोक्तिसरसः॥गतीनामांश
शिथिलयतिल्लीलापरिकरःसृशंत्पास्तारुण्यकिमिवनहि २५ म्यमृगदृशः॥
॥१३॥स्मृताभवतिनायायदृष्ट्वाचोन्माद्वार्द्धिनी॥सृष्ट्वाभवतिमोहायसा
नामादयिताकथम्॥१४॥सन्मार्गतावदास्तेप्रभवतिपुरुषस्तवावदेवेन्द्रियाणां॥
लज्जातावद्विधत्तेविनयमपिसमालंबतेतावदेव॥१५॥भूत्वापाकृष्टमुक्ता

ववो निरिष्प्रकिलहेनलीलयासमस्तभोवैः खलु वंधनं विप्रयः ॥२४॥ सि
द्धाध्यासितकंदे इरवृषस्कंधावरुढस्य मे गंगाधोतशिलातले हिमव
तः सुकानि तस्मिन् यस्मिन् ॥ कः कुर्वीत शिरः प्राणममालिनमानमनस्वी
जनो यदि त्रस्तकुरंगशावनयनो न स्पृः स्मरास्त्रास्त्रयः ॥२५॥ यदि च
न हरिणीभ्यां वंशको उस्थलीनां कवलमुपनेया किन्तु मूलं कुश
नां ॥ शुक्रयुवती कपोलापांडुतामूलवद्वीरुलमरुगानरवाग्निः
पाटितं वा वधूभ्यः ॥२६॥ अस्मारासंत्यते विरगिता रसायासविषया जुगु
प्सतां यद्वा ननु सकलदोषास्मदपि ॥ तद्यथापतद्रूपं न हि परहितोत्पु

रपा मीविकं न वास्मिन्संसारकुवलयदृशोरम्यामपरं ॥ २८ ॥ माश
यमुत्सायविवायकार्यमायाः समर्यादोमदं वदतु ॥ सेव्या नितं वाः
किमुभूधराणां मुतः स्मरस्मरक्लिनासिनीनां ॥ २९ ॥ किं मरुव
दुजिगुते युक्तिशून्यैः प्रलापैर्दयामिदुपुरुषाणां सर्वदा सेवनी
यं ॥ अजिनं वमदलीलात्प्राप्तं संसारे रागास्तनभरपाशिवन्तं
यो वनं वा वनं वा ॥ ३० ॥ मते भुक् भोगिणोऽपि निवृत्तं कुरु माइ कं
तापयोधरं तटस्तरस्वदस्विन्नः ॥ वक्षोनिधाय भुजं पञ्चमभ्यवर्त
वन्त्यः क्षपाक्षपयति क्षरालम्बनिः ॥ ३१ ॥ अनाद्यातं पुष्पं किशोर

यमत्वनंकरकैरनामुक्तंरत्नंमधुनवमनास्वादि रतसं॥अखंडंपुष्पा
गाफलोमिवनेवद्वयमनघनजोनेभोकारंकमिहसमुपस्कास्योतिभु
वि॥३॥राजुनरत्नंश्वराशेनीहनुगतिगतःकश्चिदेवावसानंकोवा
प्यथःप्रभृतेःस्ववपुषिगलितयौवनसानुरागः॥गङ्गामःसद्वया
वदिकसितकुमुदेदीवरालोकिनीनामाक्रमाक्रम्यरूपंजटितिनज
रयालुप्यतेप्रयसीना॥३॥उपरिधनघनपटलान्तिर्यगिर्योपिनातेत
मयूराः॥सितिरपिकंदलधवलादृष्टिपथिकःक्रेपातयति॥३४॥संसा
रस्मिन्नसा रेपरिरातितस्लेहेगतीपंडितानांतेत्यज्ञानान्दताभःकृतलु

लितधियांयातुकात्वाः कदाचित्॥ नोरेन्मुग्धांगानां स्तनजघनघन
भोगसंसर्गिनीनां स्कुलेष्वपस्कुस्कुलीषु स्कुणितकरतलस्य शोभो
ल्लोद्यमानां॥ ३५॥ आवेत्तैः संशया नो मविनय भवने पत्रेन सा हसन्ती॥
दाषाणां संनिधानं परशतमयक्षेत्रमप्रत्ययानां त्विगीद्वारस्य विद्यन्तु
पुरमुखं सर्वमायाकैरुंरुं॥ यत्र केन स्तब्धं विषममृतमयं प्राशितो
रुपाशः॥ ३६॥ नो सत्येन मृगां कयषवदनी भूतो न येदी वरुंरुं लोचनतां
गतैर्नैकनैकैरप्यगयष्टिः कृताः किं त्वेवं के विभिः प्रतापितमनास्तत्वं
विज्ञानन्तोपि न्वग्मां सास्ति मयं वपुर्न गदशा मंदो जनः सेवते॥ ३७॥

संसारस्मिन्नसारेकु नृपति भवनेद्वारेसेवाकलंकव्यासंगेव्यस्त
धैर्यकथाममलाधियोमानससंनिदध्क॥ यद्येताः प्रोद्यदिदुष्कृतिनि
वयभृतो न स्फुरं भोजनेत्राः प्रायः कांची कलापास्तन भरविनमन्म
व्यभागास्तुरायः॥ ३८॥ आत्वं वंदनसार्द्रकरान्तास्थो धारागृहाणि
कुसुमानि वृको मदीव॥ मदी मकुत्स ममनसः अविह म्यप्यवंग्रीष्ममुदं
वमदनं वविवर्द्धयति॥ ३९॥ शास्त्रज्ञोऽपि प्रागुक्तताधियोप्यात्मवोधापि
गाढं संसारस्मिन्न भवति विरले भोजनं सुरुतीसां॥ येनैतस्मिन्निरय
नगरदानमुद्धाटयंती वा मादहीसां भवति कुटिलं सत्तताकुं विवेका॥ ४०॥

उन्मीलत्रिवलीतरंगवलयात्रोत्तुंगपीनस्तद्धृदोद्यतवक्रवाकामिथुना
वक्रांबुजोऽश्विनी॥कांताकाशधरानदीयमोजितः कुराशयानेष्यते संसा
रात्तवमज्जनं यदिततोदुरासंत्यज्यते॥४१॥ इह हि मधुरगीतं नृत्यमेतद्रसा
यं स्फुरति परिमल्लोसोऽस्य शिष्यस्तनूना॥ इति ह त परमा र्थे रिंदिये भ्रा म्य
मारागः॥ स्वहितकरा धूर्तौ पं वत्रिवं वितोस्मि॥४२॥ संसारतव पर्यंत पद
वीनदवीयसी॥ अतस्तद्धृदस्तनूना न स्युर्गतिरे मदिरे श्रया॥४३॥ कामिनी
कायकांतोरकुचपवतदुर्गमे॥ मासं वरमनः पांथतत्रास्ते स्मरतस्वकु
॥४४॥ शृंगारदुर्मनीरे देहात् प्ररकीडा रसस्तोतासि प्रद्यन्ना प्रियवांधव

अर्धद्विंशतितमोऽध्यायः

त्वं राजानं यममुपाशितं गुरुप्रज्ञानिमानो न्वताः ख्यातस्त्वं विनये र्यशंसि
कवयो दिक्षु प्रतन्वन्ति नः ॥ इहं मानदनातिदूरं शुभं यो रप्पा वयो रतरं यद्यस्मा
स्तपसा शूरवा सि वयमप्येकांततो निस्पृहः ॥ २४ ॥ प्रमुक्ताया यस्यां क्षरा म
पिनया तन्मृपशते भुवस्तस्या लाभे कश्चिद्वैमानः क्षितिभुजा ॥ तदंशस्याप्यंश
तदवयववले शोपि पतयो विषादे कर्तव्ये विदुषो जडा प्रत्युत मृदं ॥ २५ ॥ नृत्पि
रो राजा तत्र शेषया परिवृतः सर्वोप्ययं न त्वरा ॥ अंशी कृत्यत न वसं युगं शतैराज्ञा
गो भुज्यते ॥ ते दद्याद्ददतो यवा किमपि न दत्तं द्राह्मि द्राष्टुं धिक् विक्ता नपु
रुषा धनं अधनकसांते न्योपि वा कृतिये ॥ २६ ॥ न नैता न विद्वान् गा यि नान
वसन्त्येतरती व्रवुद्धयः ॥ नृपती क्षितु मत्रैव वयस्तन भरो न्नामिता नयोधि

तः॥१७॥ अशिमरिवुयं निश्चामाशावासीवसीमहि॥ शयीमहि महीप
ष्टकुर्वीमहि किमीश्वरेः॥१८॥ सजातः कोप्यासीन्मदनरिपुणा मृधिववत्न
कपालं यस्यायैर्विनिहितमलंकारविधये॥ त्रिः प्राणात्राणाप्रथममति
प्रः केचिदधुनानमन्दिः कः पुंसामयमतुलदर्पस्वरभरः॥१९॥ आर्था नामीशि
षत्वं वयमपि वगिरामीशमेदेयावदिहं शूरस्त्वं वादिर्पव्यपशमनविधावक्ष्य
पाटवान्॥ सैवंते त्वाधनद्व्यामन्त्रिहृतये मानापश्रुते क्वाप्तामय्यप्यास्थानत
वेत्वायि ममस्तसुतरामेषराजनुतोस्मि॥२०॥ यदा किंचित्तुहंगजहवमसाधः
समभवत्तदा सर्वज्ञोस्मीत्यभवदेवा तन्नममन॥ यादा कौवत्किञ्चिदुधज

नांगेषु हंतं पंचैषु पावकः ॥ ५२ ॥ शंभुः स्वयं भुङ्क्ते यो हरिरो भूषणो नां ये
नाक्रियंत सततं गुरु कर्मदासा ॥ बाबा मगो वरं वरि त्रपा वि त्रता य तस्मै न मा भ
गवते कुसुमायुधाय ॥ ५३ ॥ विस्तारितं मकरकेतन धी वरेण स्त्री संज्ञितं
विदिशमत्र भवान्पुरा शो येना विरा तदधरा निषलो भनृत्य मत्स्या निव केष्य
सपवत्य नुराग वद्भो ॥ ५४ ॥ स्त्री मुद्रा रुषकेतनस्य विषये सवीर्यं संपत्क
शो ये मुद्राः प्रविहाय यांति कुधियो निध्या खलान्वेषिताः ॥ ते ते नैव निहत्य
निर्येते न गनीकृता मुडिताः केचित्पं वशिष्ठी कृताश्च जटिलाः कापालिकाश्च
परो ॥ ५५ ॥ उक्तं तत्रैव स संभ्रादं संते यदंगनाः ॥ तत्र प्रत्युक्तं माधातुर्वै साधिव

लुकातरः॥५६॥ प्रसायविधुराः प्रेमोद्गाढरसादलसास्तथा मरितमधुरा मुग्धप्रायाः
प्रकाशितसंमदाः॥ प्रकृतिसुभवा विश्रंभा ही स्मरोदयदीर्घनोरुसिकि मपि स्वेच्छा
लापारुरंति नृगीदृशं॥५७॥ मालती शिरसि नृभरान्मुखी वंदनं वपुषि कुंकुमा वि
लं॥ वक्षसि प्रियतमा मदालसा स्वगीयषपरिपूरा आगतः॥५८॥ कुंकुमपंककैलं
कितदेहा गौरपयोधरकंपितहाराः॥ नूपुरं सरसात्पदपद्माकं नवशीकरुते भु
विरामाः॥५९॥ नूनं हिते कवि वरा विपरीत बोधायो नित्यमाहुरवला इति का प्रिनीनां॥
यात्रिर्विलोततारकदृष्टिपातेः सकादयोपवित्रितास्तु वलाः कथं ताः॥६०॥
धृत्यस्तनभारस्य तरुलेनेत्रे वले भ्रूलते रागा धीष्टत मोषपक्षवमिदं कुर्वंतु नाम
व्यथां सोभाग्याक्षरं पंक्ति के वलि रिवता पुष्पा युधेन स्वयं मध्यं स्थापिकरोति तापम

रेतेग्रहमयीदत्ता॥२३॥ असितात्मासुसंनदःसमाकिविष्कृतवापात्नःभुजंग
कुटिललेख्याश्चविशेषःखलायते॥२४॥ मुग्धेधनुष्पताकेयमपूर्वत्वयिदृश्य
ते॥यथाविध्यासिचेतांसिगुरोरेव नसायकेः॥२५॥ एकोरागिपुराजितेप्रियतमा
देहाईधारीहरोनीरागोजिनयकएवभुवनेसंगोनयस्यापरः॥दुर्वीरस्मरवारा
पन्नगविश्वव्यासंगदग्धोनन॥शेषःकामविडं वितोहिविषयाभोक्तुंनमोक्तुं
क्षमः॥२६॥ इदमनुवितक्राश्रुगुंसांअदिदिज्ञरास्वापिमात्मयाविकाराः॥त
दपिबनकृतनितंवीनीनांस्तेनपतनावधिविजीवितंरतंवा॥२७॥ ज्यादीर्घ
रावलेनवक्रगतिनातेजस्विनाभोगिनीनीलाश्राकृतिनामथावरम

संज्ञो वति ९

होदयेन तच्चक्षुषा ॥ इष्टं संवेति चिकित्सकादिशिदिशि प्रारोधमार्धिनो मु
ग्धाक्षीक्षणावीक्षितस्य नहि मे वेद्या न बाष्पे। प्रथं ॥ ७८ ॥ विरुद्धोऽपि संगमः प्र
लुपरस्परं संगतं मनोयेषां ॥ इदं मतिविघाटितं वेत्संगमोऽपि विरुद्धं विशो
षयति ॥ ७९ ॥ अपसरसखेदोदस्यत्कटाक्षविश्वानत्रात्प्रकृतिविश्व
मीद्योऽपि सर्वदित्वा सफरात्ततः ॥ इतरफारिनादृष्टः शक्यः चिकित्सि
तुमोषधैश्च दुर्लवनिता भोगग्रस्तं त्यजंति हि मंत्रिणाः ॥ ८० ॥ स्तस्यास्तनो
यदि घनो जघनं च हारिः वक्रं सुखाकृतवचित्रकिमाकुलेत्वं पुराणकु
रुष्यदितेषु तवास्ति वांश्च। पुराणैर्विना नहि भवन्ति समाहितार्थाः ॥ ८१ ॥

२५

पौथस्त्रीविरहान्तरकृतिकलासातन्वती मंजरी साकंदेषु प्रिकांगना निरधुना
सात्कंठमाला कथं तं श्रद्धैव नवमालती परिमल प्राग्भारपाटा ववा ता वाति वितीन
ता वकृतः श्रीरंजु शे लानिला ॥ ८२ ॥ इतो विद्युद्वहरी विलशित मितः केत कितरीः
स्फुरं धा प्रोद्युज्जल नदः स्फुज्जित मितः ॥ इतः के कि क्रीडा कल कल रवाः पक्ष्म
लदं शा कथं मे यास्यते त्वे विरह दिवसाः सभ्र तरसा ॥ ८३ ॥ इमे ते पुन्याद्या मृत
परिमला प्रोढ सभ्र त प्रती पप्रारं भास्वर विजय दान प्रतिभुवाः विरश्चेत शो
राग्नि नव विकारे करवो विलास व्यापारा किमपि विजयं ते नृ गृहा ॥ ८४ ॥ श्री
रा किल किंचित स्पथ दीयताः प्राश्न विलासालसा करे किं किल का मिनी क
ल रवाः मे रोलता मं उपः ॥ गोष्ठी सत्क विभिः समं कति पयेः सेव्या शिता शोः

कराः वेष्ठां वित्स्वरवयंति नात्र हृदयं वैत्रे विवित्रास्तनः ॥ ८५ ॥ शुभा शुचं धाम
स्फुरदमल्पस्मि शशिधरः प्रिया वक्राश्रितं मलयजसु श्रुतिस्तराभिः ॥ स्त
जो हृद्या मोदास्तदिदमरिवलं रागिराजनेन करोत्यंतः शोभं न तु विषयसंगं
यिविमुखे ॥ ८६ ॥ प्रावासः क्रियतां गागतं टपादिरिगवारिणि ॥ स्तनमभ्येत
रुशया वामनादादिराहारिणी ॥ ८७ ॥ अश्रुवी संवारेतमसिनमसिप्रोढ
जलदधनिः प्राज्ञं मन्ये पतति पृष्ठतां वै वानिलये ॥ इदं सोदाभिन्याः कनक
कमनीयं विलसितं मुदं वग्लानिं वप्रथयति पाथिस्त्वेरुसदृशं ॥ ८८ ॥ प्रथि २६
तप्राणायवतीनां तावत्यदमानो तु हृदि मानः ॥ भवति नयावश्चंदनतरु

सुखाविनिर्मल्यपनमानः॥८॥ सहकारकृत्सुमेकेशनिक्कमभ्रशोभो
दमूर्द्धितदिगंते॥ मधुरमधुविधुरमधुर्यमधोभवेत्कस्यनोत्कंठा॥
॥९॥ स्रजो हृद्यामोदाव्यजनपवनः श्रुद्रकिरणाः परागः काश्मीरा
मलयजमसः सीधुविशदं शुचिः सौधोत्संगः प्रतनुवशानंप्रकृतदृशो
निदाघात्रीस्वेताविलशतिलमंतेसुकृतिनः॥१०॥ वियदुपवितमे
घभ्रमयः कंदलिन्यो॥ नवकंठजकंदवाप्रोदिनो गंधवाहो॥ शिशिव
कुलकलकेकारावरम्यावनां तासुखिनमस्तुखिनं वासवं मुत्कं
ठयंति॥११॥ तरुणीवेषादीपितकामाविकोशतजातिपुष्पशुगांधा॥

कुम्भत्रयानपयोद्वारभारा प्राच्येष्विष्यते कस्यन हर्षा ॥ ८३ ॥ आसोरितान
हर्म्यतः प्रियतमेर्यातुं यदाशक्यते शीतोत्वं प्रातिमित्रमायतदृशागाढं स
मालिङ्ग्यते ॥ जालेः शीकवरं शीतलं श्वमरुतो अत्यंतस्वेदक्रिदो धन्यानां
वतद्विद्वन्सुदिनतां याति प्रिया संगमे ॥ ८४ ॥ अर्द्धसुप्ता निशायाः सर
भसं सुतेतायाससन्नश्च प्रयोगैः प्राच्यतास्य तत्प्राप्तमधुमदनिर्गतो हर्म्य
पृष्ठे विवर्त्ते ॥ संभोगलां तकां ता शिथिलं भुजलं तावर्त्तितं राभे शितं ज्यो
त्स्नाजिन्ना कुधारेन विवर्त्ति शालिलं शारदं प्रदभा ग्य ॥ ८५ ॥ प्राच्यत्प्राच्यं प्रि २७
यंगुद्यति भृति विदलत्कुंदे माद्यक्षिपे काले प्राच्ये यवात प्रवर्त्तते विकसितो

दामंदादाम्नि ॥ येषां नेकं ठलगा क्षणमपि तु दिनशो दक्षान् नगाक्षीतेषां
यातित्रिया मयसु सदनसमायातिनी यातियुनां ॥ १॥ इति मते दधि दुग्धसोप
स्सनामां जिष्वासा भृतः काशमीरुद्रवसानुद्गधवपुषा ॥ श्वनाविचित्रैरुतः ॥
पीनोरुस्तनकासिनीजनकता ॥ श्रेष्ठा गृहाभ्यन्ते रतौ वृत्तीदलपूगप्ररितम्
स्वाधन्याः सुखं शिरुतः ॥ २॥ चवंतो गंडा नितीरलकैवति मुखे वसीकृतान्या
दधाना वक्षः सुत्वं युक्ते पुस्तनभरपूलन्दे दमापादयंतः ॥ ३॥ कुरुनाकं
पयंतः पयुजघनतया स्त्रियंतो शुको निव्यक्तकांता जनानां विटवदितम्
तः श्रेष्ठिरावांतिवाताः ॥ ४॥ राजते राजसामाया मषविंवा धरवृशाः ॥ सुधां
पीत्वे च कांते वंतं छेपयं सनुधितः ॥ ५॥ वैराग्ये संचरत्येको नीतो भ्रमतिक

अन॥ अंगारमतेकाश्च हविर्भेदात्परस्परं ॥ १०७ ॥ अमृतं वदने दीयतानां हृदि देहालाहल
मेव केवली ॥ अतएव निपाते यधो हृदि ये मुष्टिभिरेव ताड्यते ॥ १०८ ॥ एकेवका एव नमो
तामवस्थां सुन्दमारिणिवस्त्राण्यथैव केया ॥ कुर्यात्पुलकान्मिनवाववालागागावरंगश्च यथा
न्दमाला ॥ १०९ ॥ जमस्त्वनित्येयादुरातिरस्ति ततो दनोदिने गच्छति नाथयावने ॥ मृताय
कोदास्यातिपिण्डं सन्निधौ तिलोदकेः सद्धिं मलोमर्कभगौ ॥ ११० ॥ गौरवात्विनितापराग
केरतसूक्ष्मं ततनूरुगं हं कुराः ॥ तयनोयवेषु मदनस्य नेधसास्वोऽभिनिनिहि
तातिलाइव ॥ १११ ॥ ॥ इति श्री भट्टहरकृतं अंगारशतकं समाप्तम् ॥ ॥ दिक्कालाद्यन
विच्छिन्नानां रचिन्मानमूर्तये ॥ स्वानमस्त्यैव केनासायनमः शांताय ते नमः ॥ ११२ ॥ २८
वोद्धारो मत्सरदुःखाः प्रभवस्मयद्रुषिताः ॥ आशाने पृहताश्चान्ये ज्ञोति मंग

[illegible]

ति ४ ।

निस्त्रीराः स्रितां पतिर्न पतयो यत्नेन संतोषिताः ॥ मंत्राया धनतत्परेण मनसा
नीतस्म शाने निशा प्राप्ताः कारा वराः कोपिन मया तस्मै धुना मुं वमं ॥
॥६॥ स्वतो ध्यायाः सोढाः कथं सापित दारा धनपरे निर्गृह्यांत वा षण्मास
तमपि श्रुत्येन मुनसा ॥ कृती श्रुतं स्तं नः प्रदत्त धिया मंत्रा लिखित्वमाश
मो घाशे किमपरम तो न त्रेयासि मां ॥७॥ आदित्यस्य गता गते रुरुः संक्षी
यते जीवितं व्यापारे वरु कार्य नारु रुतिः का लो न विज्ञायते ॥ इष्टा जन्म ज
रा विपाति मरां राश श्रुतो यद्यतो प्रित्वा मो ह प्रयी प्रमाद मदिना मुन्मत्तं २८
तं जगत् ॥८॥ दीनादी न मुखै सदैवा शि श्रु कै रा कृष्ण जी री वरा ॥ क्रोशन्दि

सुखितैर्नरेर्न विदुः। दृश्येत्तवेदे हिनी॥ यां चाभंग नयेन गद्गद गलत्रुद्यद्विली
नासरेकोदेही॥ तैवदे स्वदग्धजठरस्यार्थमनस्वीपुमान्॥ ८॥ निवृत्ताभो
गच्छा पुरुषवदुमानो विगलितः समानाः स्वयं तासपादिसहृदो जीवित
समाः॥ शानेर्जुषं स्फानं घनोति॥ मिरुदेवनयने श्रुहोदुष्टः कायः स्तदापि म
रणापायचकितः॥ ९॥ हिंसाशून्यमयत्नलभ्यमशानंधात्रामरुत्कल्पि
तं व्यालानां पशवश्चुरांगुलुमुजः सृष्टाः स्कृती शायिनः॥ संसारार्ता
वलंघनं क्षमधिया च त्रिः॥ कृतासान्द्राणां यामन्ते षयतां प्रयांति सततं सर्व
समाप्तिं गुणाः॥ १०॥ नट्यातं पदमी श्वरस्य विधिवत्संसारविक्रितये स्व

गङ्गा रक्तापाटपाटनपटुर्दुर्गोपिनोपार्जिता ॥ नारीवीनपयोधरोरुयुगलं चप्रे
पिनालिङ्गितं मातुः केवलं नैव यो वनवेनैव देकु ठारा वयं ॥ १३ ॥ भोगानभुक्ता व
यमेव भुक्तास्तपानतप्तं वयमेव तप्ता ॥ कालो नयातो वयमेव यातास्तृप्तान्नी
एव वयमेव जीर्णाः ॥ १४ ॥ आतं न दमयागृहो वितस्तस्वत्येकं न संतोषतः ॥
साठानुःसुशीतवाततपनक्तेशानतप्ततपः ॥ ध्यातो वित्तमहर्निशानिय
मितः प्राणो न शोभोः पद ॥ यत्तत्कर्म कृतं यदेव मुनिर्निस्तेस्तेः फलैर्विविक्तैः ॥
॥ १५ ॥ बलीति नुस्वमाक्रांतं पतितं किं तं शिरः ॥ गात्राणि शिथिलीयंत तस्मै
कातरुणा यते ॥ १६ ॥ येनैवां वरुणं न संवीतो निशिवद्रमाः ॥ तेनैव वदित्वा ३०
भानुरेकोदो गत्य मत्तः ॥ १७ ॥ अथ वश्यं यातारश्चितरमुषित्वापि विषया विद्यो

गैकोमेदस्त्यजनेन नोयत्स्वयमभूत् ॥ ब्रजंतः स्वातन्त्र्यादनुलपारिता
प्रायमनसः ॥ स्वयं त्यक्त्वा ह्येतेशमसुखमनंतं विदधाति ॥ ११ ॥ कृशः का
शाः स्वजे श्रवणारहितः पृष्ठविकलो ब्रह्मपूयलिनः कमिकुलशतैरावृ
ततनुः ॥ रुधाक्षामाजीर्णः पठरककपात्रोपितगलेः शुनीमन्वेति श्वाह
तमोपचरते वमदनाः ॥ १८ ॥ जिह्वाशनं नीरुसमेकवर्षी शय्याचभ्रः परितनो
निजदेहमात्रं ॥ वरत्रयजीर्णशतषंडप्रयीवकं घाहातयापि विषयान
पनित्यजंति ॥ १९ ॥ स्तनौ मांसग्रंथी कनककलशावित्युपासितौ रवंश्च
आमांस्तदपि च शशांके न तुलितं ॥ श्रवणमूत्रलिनें करिवरुपादिज

कर

मु

घनं मुहुर्निर्दिष्टं पंकविजनाविशेषैर्युक्तं ॥ २० ॥ अज्ञाननाहात्म्यं
प्रतनुशालभस्तप्तदहनसमीनाप्यज्ञानादिदिशयुतमश्नातुपिशितं
विज्ञानं तोयते वयमिह विपज्जालजटिलान्बभूवामः कामानहरगह
नामो हमाहिमा ॥ २१ ॥ फलमलमशनाय स्वादुपानाघतोयं शयनमवनि
पृष्ठे वोमसीवत्कलेव ॥ घनत्वमधुपानम्रातसर्वं द्वियारा मविनयम
नुमंतु नोत्सहे दुर्जनानां ॥ २२ ॥ विपुलहृदयैर्धन्यैर्केश्विजगजानि
तंपुरा विध्वंसपरेहं तं वान्यैर्विजित्य नृणां तथा ॥ इह हि मुवनान्यन्ये
वीराश्चतुर्दिशमुजते कतिपयपुरस्वाम्येषु साक एषमहद्वरः ॥ २३ ॥

३१

नसुकासोदवगतं तदं मूर्खोस्मीति ज्वरइव मदोमेव्यपगतः॥३१॥ माने म्नायिनि
खडिते ववस्तु निव्यर्थे प्रयातोर्थेति श्रीरोबंधुने गते पारिज्ञने नष्ट शने यो वने।
युक्तं केवलमेतदेवस्तु धियां यज्जुक्कं न्यापयः पूतग्रावगिंरीद्रुक्कंदरदरीकु
जेषु वीसः धिचित्॥३२॥ परेषां वतो सिप्रतिदि वस्तु माराध्य वद्वा प्रसादं किं
नेनु विशसि रुदयत्ने शकलित। प्रसन्नत्वय्येतः स्वयमुदितं विन्ता मरिगम
रो विवेकः संकल्पः किमजित्तिरिवतः पुष्पति नते॥३३॥ असीषा प्राणांना
तुलित विशानी पत्रपयसा कृतं किनास्माजिर्विगतित विवेकै व्यवेसित
यदाब्धानामग्रेद्रविशामदनिः संज्ञमनसा कृतं न्ना न व्रीडो निर्जगुणा क

थापातनमपि॥३४॥ नायंतेसमयोऽरुहस्य मधुनानिद्रातिनाधोनदिस्त्रि
त्वाद्रक्ष्यसिक्कप्यतिप्रभुरिति द्वारेषु येषां वचंश्चेतसानपहाययाहि भुवे
नंदेवस्यवेसवितं॥ निंदोवारिक निंदयोक्तिरुदितं निःसी मसंतत्प्रदं॥३५॥
प्रातः कुत्रगतो महानस नृपातिः सामंतैश्च कावतैश्च। पार्श्वतस्य वसाविदग्ध
पानित्वाश्चंद्रविंवा नना॥३६॥ शिष्टैः सचराजपुत्रनिवहस्ते वंदिनस्त्राः कथाः।
नवंयस्य वशादगान् स्मृतिपदं कालाय तस्मै नमः॥३७॥ वयं येभ्यो जाता
श्चिरतरगता यवस्वल्क ते समं येऽसंबुद्धाः स्मृतिविषयतांतेऽपि गमिताः॥३८॥
नीमेतस्मा प्रतिदिवसमा सन्नपतनात् गतास्तु ल्यावस्कांसि कतिलनदीतीरतरु

जिः॥३॥यत्रानेकाः क्वचिदीपगृहेतत्रतिष्ठत्यथैकोयत्राप्येकस्वदनुबहव
स्तत्रचांतेनैवैकः॥३॥इच्छं वेमौरुजानिदिवसौदोलयनद्वाविवाहोकोत्तःक
ल्यासहवकलःक्रीडतिप्रारिणसारे॥३॥तपस्यतःसंतःकिंमविनिवसा
मःसुखनदं गुरोरादारांदादानुतपरिवरासःसक्वितयं॥पिवामःशास्त्रोद्यान
तविविधकाव्यान्तरसान्त्वित्विद्यःकिंकुमःकतिपयनिमेषायुषिजने॥३॥
गंगातीरेदिमगिरिशिलावद्वपय्यासुनस्युन्नस्रध्यानाभ्यासेनविधिनायोग
निद्रागतस्य॥किंतेर्भावंमत्तसुदिवसेयत्रेतेनिर्विशंकासंप्राप्स्यतेतठरुहदि
शाःशृंगकंदूर्विनोदं॥४॥स्फुरन्स्फुरन्त्योत्स्नाधवलिततलेकोपिपुलितेक

स्वासीतः शांतधानि पुरजनीषु द्यु स रितः ॥ मवाभोगोदिनाः शिवशिवशि
वेत्यातेवचसः ॥ कदास्यामानंदोक्तवदुलवाष्पाकुलेशः ॥ ४१ ॥ शिरःशार्व
स्वर्गात्यश्रुपतिशिरस्तः श्रुतिधरं महीद्राद्रुतंगार्दवनिमवने श्यापितलधि
॥ अथोगंगासंयंपदमुपगतास्तो कयथवा विवेकभ्रष्टानां नवातिविनिपात
शतमुच्यते ॥ ४२ ॥ अशानामनदीमनारथजलात्प्रातरंगानुलोभागमाकुर्व
तीवितर्कविद्गार्धेयदुसर्धसिनी ॥ नोहावर्त्तस्तदुत्तराजिगदनाप्रोत्तुगधि
तातटीतस्यापारगता विभुप्रनेसानंदतियोगीश्वराः ॥ ४३ ॥ आसंसारत्रिमु
वनीभदं विन्वतातावतादृक्तेवास्माकं नयनपदवीश्रोत्रवत्सो गतो वायो
यदन्तेविषयकरिरांगारुढाजिधानं श्रीवस्यातः कररा करिणी संयमात्वा

लां

मलीनीं॥४४॥ ये वदन्ते धनपतिपुरः प्रार्थनां दुःखभाजो ये वा ल्यत्वं दध विषयास्ते
प्रपद्यन्ते बुद्धेः॥ तेषां मन्तस्फुरितहसितं वा सराणां स्मरं यं ध्यानं के देशि रविरि
कुहरे ग्रावशय्यानिषदाः॥४५॥ विद्यानाधिगता कलं करि ता वि त्तं व नो पात्रं
तं शुश्रूषा पिसमाहितेन मनसा पित्रा म संपादितः॥ आलो लायतलो व नायुवतयः
स्वप्नापि नालिं गिताः कालो यं परा पंडुलो लुपतया को कै रिव जे रितः॥४६॥ वि
तीर्णो सर्वस्वेत रुरा करुणा प्रसी हृदयाः स्मरंतः संसारे विगुणा परिणा मा वि
धिगता॥ वयं पुराया रोग्य परिणा त शरं च अकि र्योः स्त्रिया माने ष्या मा रु रवर
राचि त्ते क शरणाः॥४७॥ वयं निरुप रि लुषा वल्कलै स्त्वं य लक्ष्म्या समरूप

रितोषोमिर्विशेषोविशेषः॥सकृतवतुदमिद्रोयस्यतृप्ताविशालामनशि
वयसितुषेकोथवावकोदरिद्रः॥४॥प्रायोःप्रात्रपवित्रभ्रमरापुरिगतंभेदय
मक्षय्यमैन्नविस्तीर्णवस्त्रमाशादशकमयमलंतल्पमस्वप्नमुक्ता॥विष्णुनिः
संगतांगीकरणापरिरातिःस्वात्मसंतोषिरास्तेधन्याःसैन्यस्तदेन्यव्यातैकैरनि
कराःकर्माभिर्निलयति॥५॥दुराराध्यःस्वामीजुगबलवित्तोक्षितिभुजाव
यवस्कुलेकामहातिबपदेवैदमनुसः॥राजादेहंमृत्युकरतिदयितेतीवित
मिदंस्वमाध्यंश्रयोजगतिविदुषान्यत्रतपसः॥५॥भोगासुखवितान
मध्याविलशोदाभिनीचंचलाआयुर्वीयुर्विघादितातापटलकृताकुवक

गुरं॥ लोलायौवनलालसारतनुभृतामित्पाकलापाहृतंयोगेधेयसमाधि
सिद्धिसुलभे बुद्धिं कुरु ध्वं वृधाः॥५१॥ पुराये ग्रामि वने वा वसतिसितपटकिं न पा
ली फपाली मादाय ज्ञानं गर्भं दिजुतु तदुत मुकुं धूम धूमोपकरणम्॥ द्वारं द्वारं
प्रवृत्तौ वरमुदरदरी पूरणा यदुं धातौ मानी प्राणासनयो न पुनरनुदिन
वृत्त्यकुल्येषु दीनः॥५२॥ बंडाले किं मयं दिजातिरथ वा श्रुद्रोय किं तापसः॥
किं वा तत्त्वनिवेशपेशलमनायोगीश्वरः कोपि किं॥ इत्यतः न विवेकतुल्यमु
स्वैरेः संभाष्य माणा जनेः नीक्रुद्धापथि नैव तुष्टमनसोऽयांति स्त्वयं योगि
नः॥५३॥ एतस्मादिरमं द्विद्यार्थं गुरुनादायासकादाश्रयाश्रेयोमार्गमशे

पुत्रः स्वमनाव्यापारोपेदं दारातरा ॥ शांतं भावमुपैदिसंत्यजनिजां कद्वोत्तले
लागतिं ॥ मातृयो भज भंगुरां भवरतिवेतः प्रसीदाधुना ॥ ५४ ॥ पुरोयसूत्रफ
लेः प्रिये प्रणयिनी प्रीतिं कुरु श्राधुना भूशय्यावनैव कलैरकपरोरुति
पयासावन ॥ दोदारा मविवेकमृदमनसां यत्र चराणां सदा चित्रव्याधिवि
कोनविकलोगरा नो मापिन श्रयते ॥ ५५ ॥ मोहमाज्जयतामपाद्य चरति चंद्र
द्विभूता मरुतो वेतः स्वर्गतरुगिरा तीरं भूजा मासंगमंगी कुरु ॥ कोबावीचिषु
द्विषु चतुर्द्विषु वास्तु चरन्तीषु वज्रलो गेषु वपन्नगेषु च सरिद्वेषु वप्रत्य
य ॥ ५६ ॥ अग्रे गीतं सरसकवयः पाशैतो दाक्षिणात्याः पृष्टं लीलीवल्लय

खानिप्रसभमुपगतप्रथयाणीखलानांदुखापांतात्यवितस्मयवपवनानर्तित
श्रुततानि॥६४॥गंगानरंगकणशकिरशीतलनिविद्यावराधुमितवारुशिला
तलानिस्थानानि किं हिमवतः प्रलयगतायसान्वावमानपरपिंडरतामनुष्याः
॥६५॥यहमेरुः आमन्निपातत्रियुगांताग्निजैलितः समुद्रः सुष्यन्ति प्रवृत्तमकर
ग्राहनिलया॥धरागकुत्पतंधराणिधरयादेवपिष्टताशरीनेकावार्त्ताकरिकलम
कर्णाग्रचपले॥६६॥एकाकीनिस्पृहः शान्तः पाणिपात्रोदिगं वरः॥कदाशंभो भवि
ष्यामि कर्मनिर्मुक्तं निन्दमः॥६७॥भव्यं भुक्ते ततः किं कुरुशानमसनं वृक्षनां ते
ततः किं वै॥पीनं वा ततः किं सितममलमलं पट्टकृतं ततः किं॥एकाभाया ततः किं
रातगुणगुणिता कोटिनेका ततः किं॥६८॥दुःखेष्टा कुञ्जिमध्ये प्रथममिह

प्रवेदुर्नवासोनाराणां बालत्वे वातिद्रुःखं भवति विरहं वृद्धभावाप्यसारा ॥ सं
सारमनुष्या वेद तयदिस्वस्वत्वेन मप्यस्ति किंचित् ॥ ७० ॥ क्विचिद्दीशानादः
क्विद्योपवहति रुदितं क्विद्युम्या नारी क्विद्यपि जरा जीरा वपुषा ॥ क्विचि
द्विद्योपवहति रुदितं क्विद्युम्या नारी क्विद्यपि जरा जीरा वपुषा ॥ क्विचि
॥ ७१ ॥ प्राप्ताः श्रियाः सकलकातदुघास्ततः किं दत्तं पदं शिरसि विद्विषतां ततः
किं ॥ संमानिता विप्रयिना विभवेस्ततः किं कल्यस्ति तंतनुं नृतां तनुं नृतां ततः किं ॥
॥ ७२ ॥ नृते भवे मरणा जन्म भयं हृदि स्थेन हो न वधुषु न मन्मथ ज्ञा विकारा ॥
सं सगदोषरुदिता विज्ञाना वनां ता वै रा म्यमस्ति किं मता परमार्थ नीया ॥ ७३ ॥ त
स्मादन्तं मर जरां परमं वि का शितं दुःखं वां शितं जनां या दिवतना स्तु ॥ यस्यानु

प्रंगिरादमेभुवनाधिपत्यंलोभादयःकृपयालोकमताभवन्ती॥१४॥पातालमा
विशसियाशिनभोविलंघ्यदिग्भ्रमसिमानसुबापलेन॥भ्रांत्यायिजातुवि
मलंकयमात्मनिषेनब्रह्मसंस्मरसिनिवृत्तिमेषेन॥१५॥रात्रिसेवपुनःसुनः
सुखवदिवसोमत्वामुदाजंतवोधावत्पुद्यमनस्तथैवनिभृतप्रारुद्धतत्रक्रियाः॥व्या
घोरेःपुनरुक्तमुक्तविषयेरेवाविधेनामुनाससारेणकदीर्घिताःकथमहोमाहा
नलज्जापरे॥१६॥महीरम्याशय्याविपुलनृपधीनंभुजलतावितानेवाकासं
व्यजनमनुसारोयमनिलः॥स्फुरद्दीपश्चंद्रोविरतिर्वनितासंमुदितःस्करं वशा
तःशितेमुनिवरविभूतिर्नृपइव॥१७॥भ्रातःशय्यानिद्राभुजलतागंडूकं वंविता
नंदोपश्रयद्रःसुप्रतिवनितालल्लसंगप्रमोदः॥दिक्षुन्यानिःपवनयमरेवीज्यमा

नोनुक्कलं निद्रुः शोतेन पइवसुषीत्यक्तु सर्वेषां रोगाणि ॥ ७८ ॥ प्रहोवा हारे
वा वल्ले वा तिरिपो वा सुहृदि वामरोगो वा त्र्योषे वा कुक्कु मशयने वा श्वाति वा ॥
हृत् रोगो वा स्त्रो रोगो वा मम समहृ शो यांति दिवसाः क्रै वित्यु न्या रापे शिवो शिवो शिव
ति फलपतेः ॥ ७९ ॥ पाताला नममु धृतो वत वलि न त्क न नीतं दनये नानु ष श
शलां छनस्य मलिनं नो न्मलितं व्या धयः ॥ शेषस्यापि धनं विट् तु ल्यन कुत
भाशवतारः क्षरां वेतः सत्यं कृ षा निमान गगानां मिथ्या वरु न्निव द्य स
॥ ८० ॥ त्रैलोक्याधिपति स्त्वे मे वा विरस्य यस्मि न्न हान्सा सनेत ह्नेद्यो स न व
स्तु मानु चरने मो गेरति मा कृ थाः ॥ भा गः कोपि सम क स वपन मो नृत्यो दि ३०
तो ज्जे न ते यत्त्वा दा दिरसा न वंति वि भ वा त्रै लो क्य रा ज्पा दयः ॥ ८१ ॥ किं

वेदोऽस्मृतिभिः पुनरापठनेः शास्त्रेर्महाविस्तरेः स्वर्गग्रामकुटीनिवास
प्रलैः कर्मक्रियाविभ्रमैः॥ मुत्केकं भवभारदुःखस्वनाविधंसकह्या
नले॥ स्वात्मानंदपदप्रवेशकलंतशेषैर्विशाम्बेतिभिः॥ ८२॥ आयुःकक्षी
लेलोलेकतिपयदिवसस्त्वयिनीयो वनश्रीरथीः संकल्पमत्वा घनसमय
तडिदिभ्रमाभोगपूराः केठाश्लेषोपगूढं तदपि वनचिरेयत्प्रियाभिः प्राणी
त॥ प्रहारायाशक्तिचित्ताभवतभवति यो भोधिपारंतरीतुं॥ ८३॥ यदा
सीदज्ञानं स्मरति निरसंस्कारतुलितं तदा दृष्टं नारीमया मिदमशेषं जग
दिति॥ इदानीमस्माकंपटुतरविवेकी जेननुषासमीभूता दृष्टं त्रिभु

वनमपि ब्रह्ममनुते ॥ ८४ ॥ रम्या श्रुद्रमरी वयातरावती रम्यावनांतरस्थ
 ली रम्याः साधुसमागमः प्रसाधितो रम्यामनो ज्ञागिररम्यामित्रसमागमस्यव
 सखंकाव्यपुष्पाः कषाः ॥ कोषापाहितवाष्पविंदुतरलं रम्याप्रियायामुखं सर्वं रम्यामनि
 त्यतामुपगतोर्वित्रेनाकिंवित्पुनः ॥ ८५ ॥ निक्षोभो ननमध्यसंगरहितः स्वायत्तवेषः स
 दादानादानविविक्तमार्गनिरताः कश्चित्पस्वीस्थितः ॥ रम्याक्षीणाविकीर्णवसनैः संप्राप्त
 कंधाधरोनिर्मलानिरुद्धैः शान्तसखाभोगैकवदुस्यहः ॥ ८६ ॥ मातैर्दिनितातमारु
 तसखेतेजःसबंधोजलं भ्रातर्वीतिनिवद्वयभवतां मार्गप्रमारां जालः ॥ पुष्पसंग
 मशोपजातसुकृतोप्येकः स्फुरन्निर्मलज्ञानापास्तमस्तमोदमदिमालीयेपरब्रह्मणि
 ॥ ८७ ॥ यावत्स्वस्तिमिदं शरीरं रुजं यावज्जराहस्तायावच्चंद्रियशक्तिरप्रतिहतायाव

त्सयोनायुषः॥ आत्मश्रेयसितावदेवविदुषाकार्यः प्रयत्नो महान्संदीप्ते भवनेन क
परवननं प्रत्यक्षमः कीदृशो॥ ८८॥ नाभ्यस्ताभुविवादिदं दमनीविद्याविनीतो वि
तारवज्रगैः कारिकुंभपीडदलनेन किं न नीतं यशः॥ कांता कोमलपल्लवाधररसः पीतो न
चंद्रोदयतारुण्यगतमेव निष्पल्लवमहो भूयालये दीपवत्॥ ८९॥ जीर्णान्येव मनो रथानि हृद
ये धातुवत घोवने गीतांगेषु गुणाश्च वंध्यफलतोयाता गुणजैर्विना॥ किं युक्तं सहस्रं भू
पतिवल्लवान् कालः कृतांतो ह्रीमीनध्यातं मधुमूदनां द्वियुगलं मुक्तास्तिना न्यगतिः॥ ९०॥
त्वावागांगैः प्रयोभिः शुचिकुसुमफलैरंघ्रियि विभोवाभ्यर्थे ध्याननिवेदयति धरकु
रग्रावययंकमूले॥ आत्मारामः फलाशी गुणववनरतः वत्ससादात्मगारेदुःखं मोक्षेकदा
हंसमचरणकरे पुंसि सेवासमुत्थं॥ ९१॥ महेश्वरे वाजगतामहेश्वरे जनाहने वाजगते रात्मनि॥

तमोर्नमेदः प्रतिपत्तिरास्ति मे सध्यापि भक्ति स्तरुणेंदुशेरवे ॥ १ ॥ किं कंदर्पकरं कदर्थयासे
रेकोदंजटकारवैरेको किल कोमलं कलखं किं वाच्यं वा वत्सलं सि मुग्धं स्निग्धं विदग्धं मुग्धं मधुरं लो
लः केटाक्षै रले चेतश्चुवति वेदं च उचरण ध्यानाभूतवर्त्तते ॥ २ ॥ कौपीने शतषडंजज्जरितरं कं या
धुनस्त्विति शीनि रश्चितं सुखसाधुभै र्यमशानै शय्याश्मसौनेवने ॥ मित्रामित्रसमानकांति
विरलाविंताथ शून्यालये ध्वस्ताशेषमदप्रमोहमुदितो योगीश्वरं तिष्ठति ॥ ३ ॥ भोगाभंगुर
चत्तया बहुविधास्तेरेवचार्यं भवत कस्येह कृते परिभ्रमस्ते लोकास्तु वेष्टितैः ॥ आसाप
शशतोपशांतिविशद्वेत्तः समाधीयतां कामोत्पत्तिविमेष्वधामनियदि अद्वैतमसं
वः ॥ ४ ॥ धन्यानां गिरिकंदरे निवसतां ज्योतिः परे ध्यायतो मानं दाक्रजलं पिबति कुशना
निःशंकं मेकं शय्याः ॥ अस्माके तु मनोरथोपरचित प्रासादवापीतटं कीज्जकाननं कैलिकौ